

Şəhər Merlərinin razılaşması Avropa İttifaqı tərəfindən başlanmış və iqtisadiyyatın ətraf mühitə zərər vermədən inkişaf etdirilməsi və həyat səviyyəsinin artırılmasına birgə və könüllü töhfə verməkdə yerli və regional orqanlarını birləşdirən qəbul edilmiş təşəbbüsdür. Razılaşmanı imzalayan tərəflər enerji səmərəliliyinin artırılmasına və 2020-ci ilə qədər CO₂ emissiyalarının azı 20% azaldılmasına yönəlmiş fəaliyyətləri yerinə yetirməyi könüllü sürətdə öz öhdələrinə götürmüşlər.

MERLƏRİN RAZILAŞMASI ŞƏRQDƏ “Şərqi Tərəfdaşlığı və Mərkəzi Asiya ölkələrinin Şəhər Merlərinin Razılaşmasında iştirakının dəstəklənməsi”

Əsas faktlar

Ümumi məqsədlər:	Layihənin məqsədi Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiyada yerli hakimiyyət orqanlarına yer altından çıxarılan yanacaqdan asılılığın azaldılması, enerji təminatının təhlükəsizliyinin artırılması sahələrində dəstək vermək, eləcə də iqlim dəyişikliklərinin nəticələrinin yüngülləşdirilməsi istiqamətində onların fəallıq göstərmələrinə imkan yaratmaqdır.
Spesifik məqsədlər:	Layihənin məqsədi bu hakimiyyət orqanlarını Şəhər Merlərinin Razılaşmasını imzalamağa təşviq etmək və Davamlı Enerji Fəaliyyəti Planının (SEAP) hazırlanmasında və icrasında onlara dəstək verməkdir. Əsas məqsəd bərpa oluna bilən enerji istehlakının artırılması və enerji səmərəliliyi tədbirləri vasitəsilə bələdiyyələr tərəfindən CO ₂ emissiyalarının əsaslı surətdə azaldılması yolu ilə həyat səviyyəsinin artırılmasına yönəlmişdir.
Benefisiar ölkələr:	Ermənistan, Azərbaycan, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Moldova, Tacikistan, Türkmənistan, Ukrayna, Özbəkistan.
Əsas hədəf qrupları:	<ul style="list-style-type: none"> • Yerli hakimiyyət orqanları (mövcud və potensial razılaşma tərəfi kimi) • Milli / Submilli hakimiyyət orqanları (potensial Razılaşma Koordinatorları kimi) • yerli hakimiyyət orqanlarının şəbəkələri (mövcud və ya potensial Razılaşma tərəfdarları kimi) • Donorlar və maliyyə iştirakçıları • Digər maraqlı tərəflər (QHT-lər, enerji agentlikləri, özəl sektor, elm xadimləri və s.) • Vətəndaşlar
Qrantverən təşkilat:	Avropa Komissiyası, İnkişaf və Əməkdaşlıq üzrə Baş Direktorluq- EuropeAid
Podratçı və Konsorsiumun rəhbəri:	Energy Cities (Enerji şəhərləri) - enerji sahəsində öz gələcəyini yaradan yerli hakimiyyət orqanlarının Avropa Assosiasiyası www.energy-cities.eu
Konsorsium üzvləri:	Yerli hakimiyyət orqanlarının Avropa Assosiasiyası "İqlim Alyansı" (Climate Alliance) www.climatealliance.org "Ukraynanın Enerji Səmərəliyinə malik Şəhərlər" Assosiasiyası www.enecities.org.ua/en Mərkəzi Asiya üçün Regional Ekoloji Mərkəz (CAREC) www.carecnet.org
Davametmə müddəti	Sentyabr 2011– iyun 2015

Merlərin Razılaşmasının Şərq layihəsinin qısa təsviri

Layihə üzrə fəaliyyətlər dörd əsas missiyanın yerinə yetirilməsinə yönəlmişdir:

1. **Təbliğat** - Şəhər Merlərinin Razılaşmasını bütün benefisiar ölkələrdə tanınan təşəbbüsə çevirmək və təşəbbüsə qoşulan Tərəflərin, eləcə də Razılaşma Koordinatorlarının sayının əsaslı surətdə artırılması;
2. **Təlim və Potensialın Yaradılması** – Şəhər Merlərinin Razılaşması Ofisinin (COMO) Şərq bölməsi yerli hakimiyyət orqanlarının rəsmi öhdəliklərini yerinə yetirə bilmələri üçün və Razılaşma Koordinatorlarının hədəf qruplarına yüksək keyfiyyətli xidmət göstərməsinə imkan yaratmaq üçün praktiki sessiyalar təqdim edir;
3. **Dəstək xidməti** - Razılaşmaya qoşulmaqda və ya dəstək verməkdə maraqlı olan bütün tərəflərə (şəhərlərə, regional hökumətlərə, assosiasiyalara və s.) məlumatın verilməsi, Razılaşmanı İmzalayanların Davamlı Enerji Fəaliyyəti Planlarını (SEAP) hazırlamalarına və icra etmələrinə gündəlik yardımın göstərilməsi, Ərazilər üzrə Koordinatorlarla effektiv əməkdaşlıq planlarının hazırlanmasına dəstəyin təmin edilməsi;
4. **Donorlarla əlaqə** - Razılaşmanı İmzalayan Tərəflərin öhdəliklərini icra etməsinə, xüsusən SEAP investisiyalarının maliyyələşdirilməsi baxımından dəstək məqsədi ilə sektor üzrə donorların koalisiyasının yaradılması. Benefisiarların, yerli və regional hakimiyyət orqanlarının, donor nümayəndələrinin, müvafiq Aİ nümayəndəliklərinin və digər maraqlı tərəflərin cəlb olunduğu fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsi. Bankların maliyyələşdirmə meyarlarına cavab verə biləcək layihələrin müəyyən edilməsi üçün yolgöstərici tövsiyələrin təmin edilməsi.

Şəhər Merlərinin Razılaşmasının Şərq Ofisi və onun Kiyev (Ukrayna), Tbilisi (Gürcüstan), Yerevan (Ermənistan) və Almatıda (Qazaxıstan) yerləşən dörd əsas ekspertləri Brüssel Ofisi və Birgə Tədqiqat Mərkəzi (JRC) ilə DG DEVCO-nun (İnkişaf və Əməkdaşlıq üzrə Baş Direktorluq) nəzarəti altında sıx əməkdaşlıq edəcəklər.

Gözlənilən nəticələr

Müqavilənin sonuna qədər aşağıdakı nəticələrin əldə ediləcəyini gözləyirik:

- Şəhər Merlərinin Razılaşması regionda yaxşı tanınan, rezonans doğura bilmiş bir təşəbbüsdür; çoxlu sayda imza toplamaqla yanaşı, iqlim dəyişikliyi, eləcə də davamlı enerji məsələlərinin həll yolları ilə bağlı ictimai məlumatlılığın artmasına xidmət etmişdir
- Razılaşmanı İmzalayanlar öz öhdəliklərinin fərqiindəirlər və zəruri potensialı yaratmaqla bu öhdəlikləri, eləcə də Davamlı Enerji Fəaliyyəti Planlarında və zərərli tullantıların kadastrında ifadə edilən davamlı enerji strategiyalarını yerinə yetirməyə qadirdirlər
- Bələdiyyələrdə potensialın yüksəldilməsi və Davamlı Enerji Fəaliyyət Planları yerli maliyyə alətləri, beynəlxalq maliyyə institutları, eləcə də Qonşuluq Siyasətinin İnvestisiya Fondu (NIF), Mərkəzi Asiya ölkələri üçün İnvestisiya Proqramı (IFCA) kimi digər beynəlxalq maliyyələşdirmə mənbələrindən istifadəni asanlaşdırır
- Donor vəsaitlərinin dövriyyəyə buraxılması və investisiyaların tətbiq edilməsi nəticəsində Davamlı Enerji Fəaliyyət Planlarına daxil edilən fəaliyyətlər banklar tərəfindən səmərəli hesab olunur və yetərli maliyyə dəstəyi əldə edir
- Razılaşmanı İmzalayanlar tərəfindən icra edilən fəaliyyətlər haqqında toplanan və nəşr edilən statistik məlumatlar (razılaşmanı imzalamış şəhərlərin sayı, CO2 emissiyalarının azaldılma miqdarı, enerji istehlakı/istehsalı, əsas SEAP verilənləri və s.)
- Şəhər Merlərinin Razılaşmasına dəstək verən subyekt və institutlar tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm tərəfdaşlardır
- Vətəndaşların sosial və iqtisadi rifahının artmasına tendensiya müşahidə olunur. (yeni iş yerlərinin yaranması, biznesin inkişafı və yenilənməsi, kommunal xidmətlərin və infrastrukturların təkmilləşməsi, insanların sağlamlığı üçün daha əlverişli ətraf mühit, ictimai mənzil tikintisi, ekoloji cəhətdən təmiz enerji növündən istifadə imkanı və s. vasitəsi ilə həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi ilə əlaqədar)
- Enerji xidmətinin qiymət səmərəliyi və bu xidmətlərə çıxış imkanının genişlənməsinə tendensiyaya müşahidə olunur (yanacaq yoxsulluğunun azaldılması)